

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol 2022

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn ymrwmo i'r saith o egwyddorion Llywodraethu Da fel y'u cytunwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol.

Cyflwynir yr egwyddorion hynny yn y ddogfen *Delivering Good Governance in Local Government: Framework 2016* a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol.

Yr egwyddorion hyn sy'n sail ar gyfer ein Cod Llywodraethu Lleol, sydd yn ei dro'n cynnwys y polisïau, gweithdrefnau, ymddygiadau a'r gwerthoedd sy'n sail ar gyfer rheoli a llywodraethu'r Cyngor.

Dogfennau'r fframwaith hwn sy'n gosod y strwythur a chyfeiriad sydd eu hangen ar ein haelodau a'n gweithwyr er mwyn sicrhau trefniadau llywodraethu effeithiol gydol ein sefydliad.

Nodir isod yr egwyddorion a phrif ddogfennau sy'n gysylltiedig â chyflawni hynny:

Egwyddorion	Is-egwyddorion	Dangosir drwy
Mae gweithredu er budd y cyhoedd yn golygu ymrwmo i drefniadau effeithiol ar gyfer:		
Egwyddor A Ymddwyn gydag uniondeb, dangos ymrwymiad cadarn i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith	Ymddwyn gydag uniondeb	<ul style="list-style-type: none">a) Mae gennym Gyfansoddiad wedi ei gymeradwyo sy'n nodi sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut mae penderfyniadau'n cael eu gwneud, a beth yw'r gweithdrefnau a ddilynrir i sicrhau bod y rhain yn effeithlon, yn eglur ac yn atebol i bobl leol.b) Mae gennym brotocol sy'n rheoli'r berthynas rhwng Aelodau a Swyddogion.c) Mae yno broses i'w dilyn a Chofrestr o gysylltiadau personol a busnes. (mewnrrwyd)d) Mae yno broses ar gyfer datgan cysylltiadau mewn cyfarfodydd pwyllgorau ac fe gaiff pob datganiad ei gynnwys yn y cofnodione) Mae yno bolisi cytunedig a gweithdrefnau corfforaethol cysylltiedig ar gyfer sicrhau y gellir cwyno am wasanaethau ac ymchwilio i gwynion yn ddiduedd, a sicrhau y gellir rhoi unrhyw wersi a ddysgwyd ar waithf) Mae ein tîm Archwilio Mewnol yn darparu sicrwydd a swyddogaeth ymgynghori wrthrychol ac annibynnol gyda'r nod o ychwanegu gwerth at ein gweithrediadau a'u gwella. Mae'n helpu'r Awdurdod i gyflawni ei amcanion trwy weithredu mewn ffordd systematig a disgyblaethol wrth

		werthuso a gwella effeithlonrwydd prosesau rheoli risg, rheoli a llywodraethu.
	Dangos ymrwymiad cadarn i werthoedd moesegol	<p>a) Mae gennym God Ymddygiad ar gyfer aelodau a Hyfforddiant Moeseg a gyflwynir wrth sefydlu aelodau newydd, ac mae'n rhaid i bob aelod lofnodi i gydnabod eu bod yn cydymffurfio. Mae'n orfodol i'r holl aelodau gael hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad hefyd.</p> <p>b) Mae gennym hefyd god ymddygiad cynllunio (mewnwyd)</p> <p>c) Mae gennym Bwyllgor Safonau sy'n hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan gynghorwyr ar sail Cod Ymddygiad yr Aelodau.</p> <p>d) Rydym yn cynnal rhaglen Sefydlu Staff sy'n cyfleu gwerthoedd ymddygiadol Conwy, fframwaith cymhwysedd, y disgwyliadau o weithwyr sector cyhoeddus, y llyfryn parch, y polisi disgyblu a rheoliadau ariannol.</p> <p>e) Mae gennym god ymddygiad ar gyfer gweithwyr.</p> <p>f) Mae gennym Werthoedd Corfforaethol a rennir â'r holl Aelodau a Staff ac sy'n sail ar gyfer pob agwedd ar wasanaethau'r Cyngor.</p>
	Parchu rheol y gyfraith	<p>a) Pennaeth y Gyfraith a Llywodraethu yw'r 'Swyddog Monitro' penodedig yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai, 1989, ac mae'n sicrhau cydymffurfiaeth â pholisïau, gweithdrefnau, cyfreithiau a rheoliadau sefydledig</p> <p>b) Rhoddir swydd-ddisgrifiadau i bob swyddog statudol sy'n nodi eu cyfrifoldebau deddfwriaethol a rheoliadol yn bendant.</p> <p>c) Mae gennym Reolau Gweithdrefnau Contractau (mewnwyd) a gwneir Datganiadau o Gysylltiadau mewn cyfarfodydd.</p> <p>d) Rydym yn darparu rhaglen i sefydlu Aelodau newydd</p> <p>e) Mae yno Bolisi Rhannu Pryderon (mewnwyd)</p> <p>f) Mae gennym Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch (mewnwyd)</p> <p>g) Mae yno Strategaeth Atal Twyll (mewnwyd) sy'n pennu cyfrifoldebau aelodau etholedig a staff wrth hyrwyddo diwylliant sy'n seiliedig ar onestrwydd ac uniondeb, ac mae'n cynnwys gweithdrefnau ar gyfer Atal Gwyngalchu Arian (mewnwyd)</p>

		<p>h) Mae gennym hefyd Strategaeth Diogelwch TGCh (mewnwyd) sydd â'r nod o ddiogelu cyfrinachedd a chyfanrwydd y systemau TG, asedau electronig a gwybodaeth gydol yr Awdurdod a sicrhau eu bod ar gael.</p>
<p>Egwyddor B</p> <p>Sicrhau bod y Cyngor yn agored a'i fod yn ymgysylltu'n gynhwysfawr â budd-ddeiliaid</p>	<p>Bod yn agored</p>	<p>a) Cynhelir pob un o gyfarfodydd y Cabinet a'r Cyngor yn gyhoeddus (ac eithrio eitemau eithriedig) a chyhoeddir yr holl bapurau ar wefan y Cyngor. Ers dechrau'r cyfnod clo fe'u cynhaliwyd ar-lein drwy Zoom ac erbyn hyn gweithredir dull cymysg wedi i gyfyngiadau COVID ddod i ben.</p> <p>b) Yn unol â'n Cynllun Cydraddoldeb Strategol, mae'n rhaid asesu effaith pob penderfyniad allweddol ar nodweddion a ddiogelir. Mae gennym asesiad integredig o effaith ar gydraddoldeb sy'n cynnwys y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol a gyflwynwyd ar 31 Mawrth 2021.</p> <p>c) Mae Grŵp Adolygu Adroddiadau'n bwrw golwg ar bob adroddiad a gyflwynir i'r Cyngor, y Cabinet a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio er mwyn sicrhau eu bod o safon digon uchel.</p> <p>d) Rydym yn gwe-ddarlledu cyfarfodydd democrataidd allweddol a'u recordio. Ers dechrau'r cyfnod clo fe'u cynhaliwyd ar-lein drwy Zoom ac erbyn hyn gweithredir dull cymysg wedi i gyfyngiadau COVID ddod i ben.</p> <p>e) Mae gan bob pwyllgor Raglen Gwaith i'r Dyfodol</p> <p>f) Mae yno Gofnod o Benderfyniadau – llunir cofnodion o bob cyfarfod a'u cadw ar Modern.gov</p> <p>g) Mae'r cyhoedd yn gallu gofyn am wybodaeth o dan y Rheoliadau Rhyddid Gwybodaeth.</p>
	<p>Ymgysylltu'n gynhwysfawr â budd-ddeiliaid sefydliadol</p>	<p>Rydym yn cynnal perthnasau â budd-ddeiliaid sefydliadol ac yn cymryd rhan mewn nifer o drefniadau cydweithio er mwyn gwella'r canlyniadau ar gyfer y gymuned. Ceir canllawiau ynglŷn â gweithredu trefniadau cydweithio (mewnwyd) sy'n egluro ein dull o sicrhau y cyflawnir gwerth am arian a threfniadau llywodraethu da a bod blaenoriaethau a gwerthoedd yr Awdurdod yn cael eu hyrwyddo a'u gwarchod wrth weithio mewn partneriaeth. Rydym yn adolygu'r holl</p>

		<p>drefniadau cydweithio allweddol yn flynyddol er mwyn sicrhau eu bod yn dal yn addas. Rydym yn bartneriaid yn y cyrff cydweithredol canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol b) Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru c) Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych d) Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Gofal a Llesiant Gogledd Cymru e) Y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol - Gwe f) Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol Cynghorau Gogledd Cymru g) Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Conwy Diogelach h) Mae Partneriaeth Tai Strategol yn cyfrannu at weithredu Strategaeth Dai Leol Conwy
	<p>Ymgysylltu'n effeithiol â budd-ddeiliaid, gan gynnwys unigolion a defnyddwyr gwasanaethau</p>	<p>Bu Ymgysylltu â'r Gymuned yn hanfodol wrth ddatblygu'r holl gynlluniau strategol a'r penderfyniadau allweddol. Mae sicrhau fod pobl yng Nghonwy yn cael gwybodaeth, yn cael eu cynnwys ac yn cael llais, yw un o'r wyth o ganlyniadau dinasyddion yng Nghynlluniau Corfforaethol 2017-2022 a 2022-2027. Rydym wedi sefydlu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Protocol Ymgysylltu â'r Cyhoedd ar gyfer Trosolwg a Chraffu (mewnwyd) b) Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu c) Strategaeth Cyfranogi Cymunedol d) Rydym yn rhan o Banel Dinasyddion Gogledd Cymru e) Mae yno bump o Fforymau Ardal Lleol (mewnwyd) f) Mae gennym brosesau ar gyfer cwynion, sylwadau a chanmoliaeth g) Mae gennym Gynllun Cydraddoldeb Strategol h) Meddalwedd dwyieithog ar gyfer e-ddeisebau i) Mae gennym daflenni digidol ar gyfer Treth y Cyngor ac Ardrethi Annomestig Cenedlaethol sy'n egluro sut rydym yn rheoli ein cyllideb. j) Mae gennym bresenoldeb cryf ar gyfryngau cymdeithasol fel Facebook a Twitter. Rydym wrthi'n datblygu Strategaeth ar gyfer Gwella Mynediad at Wasanaethau a Gwybodaeth Cyngor Conwy. k) Mae gennym system gyfieithu ar y pryd ar

		<p>gyfer iaith arwyddion ynghyd â fideos ac atebion i gwestiynau cyffredin ynghylch iaith Arwyddion Prydain</p> <p>l) Rydym wedi sicrhau bod y wefan yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth ynghylch hygyrchedd.</p> <p>m) Mae yno weithdrefnau ar waith i gydymffurfio â gofynion deddfwriaethol y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol.</p> <p>Mae gennym Fforwm Rheolwyr a Chydbwyllgor Ymgynghorol er mwyn sicrhau cyfathrebu cyson â staff ac Undebau Llafur, ac mae yno hefyd cynllun awgrymiadau staff.</p> <p>Rydym wedi newid ein dulliau gweithredu'n sylweddol yn y ddwy flynedd ddiwethaf yng nghyswllt moderneiddio, hygyrchedd, bod yn agored ac ymgysylltu, trwy waith y Rhaglen Foderneiddio. Yn sgil gweithredu'r rhaglen mae mwy o gwsmeriaid yn defnyddio gwasanaethau ar-lein ac mae swyddfa cynllun agored wedi agor yng Nghoed Pella, Bae Colwyn. Mae Coed Pella wedi ein galluogi i baratoi ar gyfer y dyfodol a dod â'r rhan helaeth o'n gwasanaethau rheng flaen at ei gilydd o dan yr un to.</p> <p>Drwy'r Rhaglen Adnewyddu (mewnwyd), rydym wedi cyflwyno trefniadau gweithio cymysg i staff mewn swyddfeydd</p>
<p>Yn ogystal â'r gofynion cyffredinol i weithredu er budd y cyhoedd yn unol ag egwyddorion A a B, mae llywodraethu da hefyd yn golygu ymrwymo i'r egwyddorion canlynol a sicrhau trefniadau effeithiol ar eu cyfer:</p>		
<p>Egwyddor C</p> <p>Diffinio canlyniadau yn ôl buddion economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol cynaliadwy</p>	<p>Diffinio canlyniadau</p>	<p>a) Yn ystod pob gweinyddiaeth, rydym yn cyhoeddi Gweledigaeth a Chynllun Corfforaethol strategol pum mlynedd sy'n canolbwyntio ar brif flaenoriaethau'r Awdurdod ar gyfer gwella. Y blaenoriaethau hyn yw Amcanion Lles y Cyngor. Ategir y rhain gan nifer o strategaethau gan wasanaethau penodol.</p> <p>b) Adolygir y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig bob blwyddyn hefyd.</p> <p>c) Mae gennym Fframwaith Cynllunio Busnes ar gyfer achosion busnes i'w cynnwys yn y cyllidebau refeniw a chyfalaf.</p> <p>d) Bob blwyddyn mae pob maes gwasanaeth yn llunio cynllun ar gyfer y gwasanaeth sy'n seiliedig ar ganlyniadau.</p>
		<p>Mesurir y cynnydd wrth gyflawni'r canlyniadau</p>

	<p>Buddion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy</p>	<p>strategol a chofnodir hynny mewn cyfres o adroddiadau, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Corfforaethol ac adroddiadau perfformiad bob chwe mis • Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych • Datganiad Llywodraethu Blynyddol • Adroddiadau Cyllid • Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol • Adroddiad Monitro Blynyddol y Gymraeg • Strategaeth Economaidd Conwy • Adroddiad Carbon Sero Net 2020-21
<p>Egwyddor D</p> <p>Penderfynu'r ymyriadau angenrheidiol i gyflawni'r canlyniadau a fwriadwyd hyd yr eithaf</p>	<p>Penderfynu ymyriadau (ffyrdd o weithredu)</p>	<p>Mae gennym Gyfansoddiad wedi ei gymeradwyo sy'n nodi sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut mae penderfyniadau'n cael eu gwneud, a beth yw'r gweithdrefnau ar gyfer sicrhau bod y rhain yn effeithlon, yn eglur ac yn atebol i bobl leol.</p> <p>Mae strwythur y Pwyllgorau'n nodi sut mae cynghorwyr lleol neu swyddogion dan eu cyfarwyddyd yn gwneud penderfyniadau ac ymyriadau.</p> <p>Mae yno bedwar o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyllid ac Adnoddau • Economi a Lle • Addysg a Sgiliau • Gofal Cymdeithasol ac Iechyd <p>Mae yno dri o bwyllgorau rheoleiddio: y Pwyllgor Cynllunio, y Pwyllgor Trwyddedu a Rheoli a'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu. Mae yno hefyd Bwyllgor Safonau a Phwyllgor Gwasanaethau Democraataidd.</p> <p>Mae'r Grŵp Adolygu Adroddiadau'n cwrdd ddwywaith y mis i adolygu'r adroddiadau y bwriedir eu cyflwyno i'r Cabinet ac ystyried rhaglenni gwaith i'r dyfodol y pwyllgorau Craffu. Defnyddir templod safonol (mewnwyd) ar gyfer pob adroddiad pwyllgor.</p> <p>Mae'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Strategol, ynghyd â'r Pennaeth Amgylchedd, Ffyrdd a Chyfleusterau, Pennaeth Adnoddau Dynol Corfforaethol a'r Swyddog Monitro yn cyfarfod ddwywaith y mis fel y Tîm</p>

		<p>Arweinyddiaeth Strategol.</p> <p>Mae uwch-reolwyr yr Awdurdod yn cwrdd bob mis fel yr Uwch Dîm Rheoli, sy'n cynnwys y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr Strategol a Phenaethiaid Gwasanaethau.</p> <p>Mae Fforwm Rheolwyr yn cwrdd bob tri mis i rannu negeseuon a cheisio cysondeb, gwrando ar siaradwyr gwadd allweddol a thrafod datblygiadau rhwng Cyfarwyddwyr a rheolwyr yn y sefydliad.</p>
	<p>Cynllunio ymyriadau</p>	<p>Cynhelir Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth bob chwe mis er mwyn adolygu cynnydd pob gwasanaeth, risgiau a chyllid (Fframwaith Rheoli Perfformiad - mewnrwyd). Gohiriwyd y rhain wrth ymateb i Covid-19 ond dechreuont eto yn haf 2021.</p> <p>Mae yno Grŵp Effeithiolrwydd Ysgolion sy'n adolygu perfformiad ysgolion a'u cefnogi.</p> <p>Mae pob aelod o staff yn cael adolygiad datblygu perfformiad bob chwe mis. Wrth ymateb i Covid cynhaliwyd cyfarfodydd lles yn lle'r rhain. Mae'r drefn adolygiadau datblygu perfformiad dan adolygiad ar hyn o bryd.</p> <p>Mae gennym Bolisi Diogelu Corfforaethol a threfniadau cytunedig sy'n galluogi'r Awdurdod i gydymffurfio â'r gofynion statudol ynghylch amddiffyn plant ac amddiffyn oedolion agored i niwed.</p>
	<p>Cyflawni'r canlyniadau a fwriedir i'r eithaf</p>	<p>a) Rydym yn defnyddio system rheoli perfformiad integredig i gynorthwyo â chynllunio gwasanaethau, rheoli risg, digwyddiadau, archwilio a rheoli prosiectau.</p> <p>b) Mae yno Fframwaith Rheoli Perfformiad sydd â'r nod o gynnig dolen gyswllt glir rhwng cyflawni'r amcanion a osodir ar gyfer swyddogion yn eu cynlluniau datblygu personol, a sut maent yn cyfrannu tuag at gyflawni cynlluniau gwasanaeth sydd yn eu tro'n helpu i gyflawni'r canlyniadau i ddinasyddion yn y Cynllun Corfforaethol.</p> <p>c) Rydym wedi sefydlu Fframwaith Rheoli Rhaglenni a Phrosiectau (mewnrwyd) ac mae'r Fforwm Rheolwyr Rhaglenni a Phrosiectau yn cwrdd bob tri mis.</p> <p>d) Mae Bwrdd Cyfleoedd Conwy'n goruchwyllo holl raglenni a phrosiectau'r awdurdod yn strategol ac yn adolygu holl awgrymiadau'r staff.</p>

<p>Egwyddor E</p> <p>Datblygu gallu'r Cyngor i gyflawni, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion oddi mewn iddo</p>	<p>Datblygu gallu'r Cyngor i gyflawni</p>	<p>a) Mae gennym Strategaeth Datblygu Aelodau</p> <p>b) Mae'r Strategaeth Adnoddau Dynol sy'n nodi ymagwedd yr awdurdod at ddarparu adnoddau, arweinyddiaeth, rheolaeth, datblygiad, perfformiad, diwylliant a gwobrwyo gweithwyr.</p> <p>c) Mae yno gynllun dirprwyo sy'n diffinio'n eglur y mandad ar gyfer gwneud penderfyniadau o fewn bob lefel yn y sefydliad. Ategir hynny gan reoliadau ariannol a Rheolau Sefydlog.</p> <p>d) Polisi Recriwtio a Dethol (mewnwyd)</p> <p>e) Adolygiadau Datblygu Perfformiad (mewnwyd)</p> <p>f) Mae yno gyfres o bolisiau Adnoddau Dynol (mewnwyd) sy'n ymdrin ag amryw agweddau ar reoli staff.</p> <p>g) Mae pob aelod o staff yn cael contract, swydd-ddisgrifiad ac yn cael adolygiad datblygu perfformiad unwaith y flwyddyn.</p> <p>h) Cynhelir arolwg staff gynnal bob tair blynedd i geisio barn staff. Yn ystod y cyfnodau clo cynhaliwyd dau o arolygon staff swyddfa a gweithdai i staff fel rhan o'n Rhaglen Adnewyddu.</p>
	<p>Datblygu gallu arwain y Cyngor ac unigolion eraill</p>	<p>a) Gall yr holl staff gael mynediad at Gynllun Hyfforddiant Corfforaethol (mewnwyd) sy'n cynnwys amrywiaeth o gyrsiau i gefnogi datblygiad personol a sefydliadol.</p> <p>b) Mae yno Fforwm Datblygu Aelodau.</p> <p>c) Mae yno Bolisi Rheoli Presenoldeb a gall staff gael mynediad at gwmni allanol sy'n darparu cymorth iechyd galwedigaethol.</p> <p>d) Rydym hefyd yn darparu cymorth i weithwyr a chynllun buddiannau gweithwyr drwy <i>Care First</i>.</p>
<p>Egwyddor F</p> <p>Rheoli risgiau a pherfformiad drwy ddulliau rheoli mewnol cadarn a rheolaeth gref o arian cyhoeddus</p>	<p>Rheoli risgiau</p>	<p>a) Mae gennym Bolisi a Fframwaith Rheoli Risg (mewnwyd)</p> <p>b) Adolygir y Gofrestr Risgiau Gorfforaethol bob chwe mis ac fe'i cyhoeddir drwy'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu.</p> <p>c) Mae gan yr holl wasanaethau Asesiadau Risg yng nghyswllt Iechyd a Diogelwch.</p> <p>d) Mae gan yr holl wasanaethau gynlluniau parhad busnes a gaiff eu huwchlwytho i <i>Resilience Direct</i>.</p> <p>e) Mae gennym Strategaeth Seibrgadernid.</p>
	<p>Rheoli perfformiad</p>	<p>Cofnodir arfarniadau o gynnydd wrth gyflawni'r canlyniadau strategol mewn cyfres o</p>

		<p>adroddiadau, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Corfforaethol ac adroddiadau perfformiad bob chwe mis • Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Conwy a Sir Ddinbych • Datganiad Llywodraethu Blynyddol • Adroddiadau Cyllid • Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol • Adroddiad Monitro Blynyddol y Gymraeg • Adroddiad Amgylcheddol Blynyddol 2020-21
	<p>Rheolaeth fewnol gadarn</p>	<p>a) Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn adolygu ei Fap Sicrwydd yn rheolaidd, sy'n cael ei ddefnyddio i lywio'r Cynllun Archwilio Mewnol.</p> <p>b) Mae yno Siarter Archwilio Mewnol (mewnruwyd)</p> <p>c) Mae Archwilio Mewnol yn llunio Adroddiadau Perfformiad yn rheolaidd a'u cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu.</p> <p>d) Mae'r Grŵp Gwella ac Archwilio yn sicrhau ein bod yn mynd i'r afael yn briodol â risgiau a ganfyddir ac argymhellion archwilio mewnol ac allanol ar gyfer gwella</p> <p>e) Mae gennym lyfrgell bolisiâu er mwyn sicrhau yr adolygir pob polisi mewn pryd.</p>
	<p>Rheoli data</p>	<p>a) Mae gennym Uned Llywodraethu Gwybodaeth sy'n gyfrifol am y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol, y Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol a cheisiadau Rhyddid Gwybodaeth, ac mae Grŵp Llywodraethu Gwybodaeth yn cwrdd bob tri mis.</p> <p>b) Mae gennym Fframwaith Llywodraethu Gwybodaeth sy'n cynnwys polisiâu ynglŷn â gwybodaeth</p> <p>c) Mae hyfforddiant ar reoli gwybodaeth ar gael ar-lein a thrwy sesiynau a ddarperir i'r holl Aelodau Etholedig a staff</p> <p>d) Mae gennym Bolisi Mesuryddion Perfformiad (mewnruwyd) ar gyfer cofnodi a monitro data yn ogystal ag Uned Ymchwil a Gwybodaeth sy'n darparu data ystadegol a dadansoddiad o anghenion i fod yn sail ar gyfer penderfyniadau.</p>
	<p>Rheolaeth gref o arian cyhoeddus</p>	<p>Mae swydd y Prif Swyddog Ariannol (Swyddog S151) wedi'i chynnwys yng nghyfrifoldebau'r</p>

		<p>Cyfarwyddwr Strategol Cyllid ac Effeithlonrwydd. Mae'r Cyfarwyddwr yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol yr Awdurdod yn briodol.</p> <p>Mae ein trefniadau Rheoli Trysorlys yn seiliedig ar arfer proffesiynol ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Mae trefniadau cadarn ar gyfer rheolaeth ariannol effeithiol trwy weithdrefnau cyfrifyddu a rheoliadau ariannol yr Awdurdod, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiadau Cyllid • Strategaeth Ariannol Tymor Canolig • Cynllun Lwfansau Aelodau • Strategaeth Rheoli'r Trysorlys • Cynllun Rheoli Asedau • Datganiad Cyfrifon • Rheoliadau Ariannol (mewnwyd) • Gwybodaeth am Dreth y Cyngor • Rheolau Gweithdrefnau Contractau (mewnwyd) • Strategaeth Gaffael Gorfforaethol (mewnwyd) <p>Mae archwilyr allanol yn cyflwyno tystysgrif cydymffurfiaeth flynyddol i gadarnhau bod y Cyngor yn cyflawni ei gyfrifoldebau ynghylch adroddiadau ariannol.</p>
<p>Egwyddor G</p> <p>Gweithredu arferion da ynghylch tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn darparu atebolrwydd effeithiol.</p>	<p>Gweithredu arferion da ynghylch tryloywder</p>	<p>a) Cynhelir pob un o gyfarfodydd y Cabinet a'r Cyngor yn gyhoeddus (ac eithrio eitemau eithriedig) a chyhoeddir yr holl bapurau ar wefan y Cyngor. Ers dechrau'r cyfnod clo fe'u cynhaliwyd ar-lein drwy Zoom ac erbyn hyn gweithredir dull cymysg wedi i gyfyngiadau COVID ddod i ben.</p> <p>b) Mae'r holl raglenni ac adroddiadau ar gael ar wefan yr Awdurdod, oni bai eu bod yn cynnwys gwybodaeth eithriedig</p> <p>c) Mae gennym gofrestr o gysylltiadau'r Aelodau</p> <p>d) Mae yno Bwyllgor Gwasanaethau Democrataidd</p> <p>e) Cwblhaodd aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Hunanasesiad y Fframwaith Gwybodaeth a Sgiliau a grëwyd gan Bwyllgor Archwilio'r Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth er mwyn adnabod anghenion hyfforddiant.</p>
	<p>Gweithredu arferion da wrth adrodd</p>	<p>a) Mae Archwilio Mewnol yn llunio Adroddiadau Perfformiad yn rheolaidd a'u</p>

		<p>cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu.</p> <p>b) Mae'r Grŵp Gwella ac Archwilio yn sicrhau ein bod yn mynd i'r afael yn briodol â risgiau a ganfyddir ac argymhellion archwilio mewnol ac allanol ar gyfer gwella.</p>
	<p>Sicrwydd ac atebolrwydd effeithiol</p>	<p>a) Cyhoeddir adroddiad blynyddol am berfformiad y swyddogaeth graffu er mwyn ei hystyried a'i hadolygu</p> <p>b) Mae gennym Brotocol Ymgysylltu Trosolwg a Chraffu</p> <p>c) Rydym yn derbyn Adroddiadau'r Arolygwyr</p> <p>d) Mae'r Pennaeth Archwilio'n cyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar sail adolygiad o effeithiolrwydd ein system rheoli mewnol ac yn rhoi barn (barn archwilio) ynghylch yr amgylchedd rheoli.</p> <p>e) Derbyniwn raglen flynyddol o adolygiadau archwilio allanol, sy'n cynnwys</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiadau Archwilio Cymru • Adroddiadau Archwilio Estyn • Arolygiaeth Gofal Cymru